

T.B.M.M.
HALIKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 18568
Tarih : 13.05.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 13/05/2022 16:14
Sayı: E-120.10-1015129

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de engelli kadınların hem toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedeniyle hem de engelli olmaları nedeniyle maruz kaldıkları sorunların araştırılması, tespiti ve bu sorunlarla mücadelede etkili bir kamu politikasının oluşturulması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Filiz KERESTECİOĞLU
Ankara Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’nin 2007 yılında imza attığı Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi’nin 6. maddesi taraf devletlerin engelli kadınlar ile kız çocuklarının çok yönlü ayrımcılığa maruz kaldığını kabul eder ve bu bakımdan devletlerin, engelli kadınların tüm insan hak ve özgürlüklerinden tam ve eşit koşullarda yararlanmalarını sağlamaya yönelik tedbirleri alması gerektiğinden bahseder. Bu doğrultuda devletler engelli kadınların ve kız çocuklarının toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanan sorunlarının çözülmesi, toplumsal yaşama ve karar alma süreçlerine tam ve etkin katılımı, uluslararası sözleşmelerde yer alan insan hak ve özgürlüklerinden yararlanmaları konusunda çalışmalar yapmakla sorumludur.

Hem cinsiyete hem de engelliliğe dayalı ayrımcılığın birleşimi kendini özellikle eğitim alanında göstermektedir. Engelli kız çocukları engelli erkek çocuklarına oranla eğitim haklarından daha fazla yoksun bırakılmaktadır. 2010’da yapılan araştırmaya göre engelli kadınların %54,9 u okur yazar değil, %16,5’i ilköğretim, %7,1’i ortaöğretim, %4,7’si üniversite ve üstü mezundur.

Engelli kadınlar işgücü piyasasına engelli erkeklerden daha düşük ücretlerle katılmaktadır. Birleşmiş Milletlere göre dünyadaki engelli kadınların sadece dörtte biri işgücüne dahildir. Engelli kadınların iş bulma ihtimalleri engelli erkeklerin yarısı kadardır. Türkiye’de engelli kadınlar çoğu zaman işin gereklerini yerine getiremeyecekleri ya da çalışabilmeleri için gerekli düzenlemelerin kapsamlı ve pahalı olacağı düşüncesiyle istihdam edilmemektedirler.

Engelli kadınların yaşam hakları diğer insan haklarından yararlanmalarıyla ayrılmaz bir ilişki içindedir. Örneğin bir engelli kadının sağlık ve rehabilitasyon hizmetine erişimi yoksa yaşam hakkı da tehdit altında olabilir. Türkiye’de bedensel engelli kadınların özellikle jinekolojik muayenelerinde yaşadıkları sorunlar çoğu zaman hayati önem arz etmektedir.

Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'nin giriş paragrafında engelli kadın ve kız çocuklarının ev içinde ve dışında şiddete uğramaya, yaralanmaya veya istismara, ihmale, kötü muameleye karşı daha çok risk altında olduğunun altı çizilmiştir. Engelli kadınların faili tanımlayamama, fiziksel ve sözel olarak şiddete karşı koymada yetersizlik durumuyla şiddetin her türüne uğrama riski daha fazladır. Engelli kadınlara yönelik şiddetin önlenmesi ve etkin mücadele araçlarının geliştirilmesi amacıyla etkili bir kamu politikası olmadığı gibi bu alanda güncel herhangi bir veri de bulunmamaktadır.

Engelli kadınların patriyarkal düzen nedeniyle yaşadığı çok yönlü ayrımcılık kendini eğitim, iş, aile hayatları, sosyal ve kültürel alanların tamamında ortaya çıkararak, engelli kadınların bağımsız bir birey olarak yaşama haklarını gasp etmektedir. Bu bağlamda, engelli kadınlara yönelik çoklu ayrımcılık ve şiddetle mücadele mekanizmalarında ortaya çıkan sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin araştırılması aynı zamanda kamu politikaları oluşturulabilmesi için ivedilikle Meclis Araştırma Komisyonu kurulmalıdır.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Tham
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	Nurhan
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	Cellal
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	Alihan
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	Remziye 11
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	A. Koç
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ömer
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgül
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	Ömer
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	Ayşe
12	MURAT SARISAÇ	VAN	Murat
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	Şev
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	K. Bulbul
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	E. Güney
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	Nusret
19	Garo Paylan	Diyarbakır	Garo
20			